

De toonaard van de patstelling

04/02/2014 | Mark Van de Voorde, onafhankelijk publicist

*

René Stockman, generaal overste van de Broeders van Liefde, beschreef in een opiniestuk zijn vrees voor een afbraak van onze solidaire en zorgzame samenleving, als we zelfbeschikking verabsoluteren ([1 februari](#)). Over de geplande uitbreiding van de euthanasie (een ‘stuntelig wetsvoorstel’ volgens wat juristen), vraagt broeder Stockman zich af of zij ‘geen dekmantel geworden is van iets veel dieper. Namelijk de heiligverklaring van de zelfbeschikking. Hij vraagt of er geen moment komt dat vandaag bij wet als een mogelijkheid wordt aangeboden, op termijn geen imperatief karakter zal krijgen (als ‘mijn leven niet meer zal voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen, of als mijn verzorging te veel kosten aan de maatschappij’).

Ik begrijp Stockmans vrees en kan zijn redenering enigszins volgen. Voor alle duidelijkheid, ik ben tegen de geplande uitbreiding van de euthanasiewet naar minderjarigen, ik ben ook tegen een uitbreiding naar dementerenden en alzheimerpatiënten en soms vrees ik ook dat er misschien een moment komt dat wij ‘verplicht’ zouden kunnen worden om liever dood te zijn dan te leven op kosten van de samenleving. Toch is er iets dat mij tegenhoudt om het volmondig eens te zijn met broeder Stockman.

Dat ‘iets’ heeft niet zozeer te maken met zijn verzet tegen de achteloosheid waarmee het wettelijk zelfbeschikking wordt ge/misbruikt, maar met de toon waarin hij dat verzet verwoordt. Onder meer omdat hij abortus ook een vorm van euthanasie noemt. Het gemak waarmee abortus wordt goedgekeurd als zelfbeschikking (waarbij de zelfbeschikking van het kind in wording niet in rekening wordt gebracht) stoort mij ook mateloos. Maar abortus gelijkstellen met euthanasie lijkt mij een stap te ver.

Fundamenteel gaat het mij nog om iets anders. De discussie dreigt in een impasse terecht te komen. Het wordt een stellingenoorlog waarbij de tegengestelde kampen zich ingraven in loopgraven waarin zij jaren zullen vastzitten. Het enige wat dan overblijft, is een propagandaoorlog: daarvan was het generaal Emile Pauwels, de oude sportman uit Brugge, een voorbeeld (hij werd als een held in de media gebrachte terwijl hij misschien niet eens terminaal ziek was).

kwade wil verdenken, maar ook de oprechte bedoelingen leren zien. Enerzijds mag zelfbeschikking zomaar afgeschreven worden als een dekmantel voor een aanslag op het leven. Aan de andere kant r men eerbied voor het leven niet meteen zien als een aanslag op de vrijheid, maar als een fundame respect voor de waardigheid van de mens.

Kortom, de voorstanders van de zelfbeschikking moeten ophouden om van die zelfbeschikking het e geloofspunt van hun levensbeschouwing te maken. De voorstanders van de bescherming van het l moeten begrijpen dat er momenten zijn waarop het antwoord niet zo eenvoudig is. Pas dan zi misschien de euthanasievoorstanders inzien dat we nog meer werk moeten maken van palliatiev andere levensreddende zorg in plaats van te zwaaien met euthanasie. Als beide kampen zich r 'verbonden' zouden voelen in hun zorg voor de mens, zal solidaire verbondenheid met de mens in r het halen op eenzame zelfbeschikking.